

**Conciones siue Conceptvs Theologici Ac Prædicabiles R.
D. Petro Bessæi SS Theol. Doct. Reg. Galliar. Oratoris**

De Sanctorum Festiuitatibus Anni totius, & aliis solemnitatibus - Opvs
Novvum, Figvris, Allegoriis, Similibvs Ex Sacris profanisq[ue] Scriptoribus
plenißimum, cum occurentium fidei controuersiam tractatione Editio
Qvinta. Nvnc Demvm Integre Svppletæ, Concionibvs Per Octauam Vener.
Sacramenti ...

Besse, Pierre de

Coloniae Agrippinae, 1629

In Festo S. Genovefæ Martyris, Patronæ Ac Tvtelaris Parisiensium.

Nutzungsbedingungen

[urn:nbn:de:hbz:466:1-56262](https://nbn-resolving.de/urn:nbn:de:hbz:466:1-56262)

id est, filium doloris vocemus, quomodo Rachael filium suum appellauit, quem tamen pater filium dextræ censuit vocandum. Nam quamvis te pater tuus filium dextræ nuncuper, quod ei in diuinitate æqualis sis, mater tamen Benoni te merito appellare potest, quod filius doloris sis, non quia te ipsa cum dolore pepererit, sed quod nostra ex a naturam assumperis, in qua tot dolores & ærumnas nostri causa sustinuisti. Facigitur puer obedientissime, qui hodie ad legis præceptum circumcisus es, ut ad tuim imitatem corda nostra circumcidamus, vitia cuncta præscindamus, & quoiam hodie amici amicis strenæ mittere solent, & tutam pretiosum tamque nobilem hodie mundo dedisti, eadē erga nos liberalitatem noli obliuisci, sed vnicuique nostrum eadem manifesta. Da strenæ, ô munifice puer, regi nostro Christissimo, Reginæ illustrissimæ, Delphino hu- ius regni amplissimi hæredi, gratiam inquam tuam & benedictionem celestem elargire, rbi vero huic prosperitatem, regno Galliarum pacem, mundo vnuerso misericordiam: nobis vero omnibus post circumcisio- nem spiritualem, æternam beatitudinem cōcede, quam nobis elargiri dignetur, qui tri- bus in personis est Deus, Amen.

IN FESTO S. GENOVEFÆ
MARTYRIS, PATRONÆ AC
TUTELARIS PARI-
siensium.

Partitio.

1. *Virginitas ab Ethniciis & impiis semper impugnata; à piis summe laudata.*
 2. *Quomodo & quam claris mirabilis illustrata.*
 3. *S. Genouefa patria & dotes eximiae.*
 4. *Virtus in homine tribus modis cognoscitur,
& varie sumitur in Scriptura.*
 5. *S. Genouefa Parisiensium decus & gloria.*

Simile est Regnum cælorum decem Virginibus, &c. Matth. 25.

Princps militiae Regis Assyriorum Holofernes, & vniuersus eius exercitus iam olim ingenium, sapientiam, venustatem, & ceteras Judithæ viduae virtutes de-mirantes, extra lepræ stupore vehementi rapiti, dicebant ad inuicem, Non est talis mulier super terram, in aspectu, in pulchritudine, & in sensu verborum, &c. Quod satrapa ille Assyrius cum suis olim in viragine illa Hebræa deprædicanda obistupuit: hoc ipsum S. Ger-manus inter Christianos Episcopos non possumus, & omnis Ecclesiæ Gallicanæ cœ-tus & proceres, postea in S. Genouefæ laudem protulerunt. Cum enim eam quodam tempore ipse Antiochensis presul, aliiq; complures intuerentur, & admirabiles illius virtutes non sine stupore considerarent, admirati (Spiritu sancto ad hoc de ipsa iudi-cium eos instigante) nullum tota Gallia, Europa, orbe forsitan vniuerso, huic parem Virginem dari posse, dicere non sunt veriti. Quia etiam quotquot postea sucesserunt, in eiusque vitam & agendationem matutinii inquisierunt, idem de ea tulere iudi-cium, numquam scilicet huic in orbe parem exstitisse, & veram hanc Gallia sua Judi-tham esse. Judith namque Hebræa sua æta-te Judæorum decus fuit & gloria, Genouefæ porto seculo suo nostra Gallia ornamen-tum. Illa vibem Bethulensem abhostili o-im incurso & protritione semel vindicauit; hæc vero sèpius à Lutetia hostium insidias & molimina diuertit. Illa regni Israel, hæc Gallicani imperij tutatrix & proteetrix ha-bitata est. Hoc tamen nomine hæc illa supe-rior fuit, & dignior, quod Judith in statu vi-uali, & matronali apud Hebræos, hæc vero apud Gallos in sancta virginitate & puellari etatu, quem Spiritus sancti charismata, & mi-andorum patratio condecorabant, laudem & consecuta. Hæc latius & diductius vobis oculos ponam, ubi coeleste subsidium, usque tam illustre patrocinium inuocaue-mus, & Deiparam solito suffragio com-ellauerimus, suppliciter cum Angelo dicca-

A Y E

AVE MARIA.

Ethnici &
hæretici
Ecclesiæ
virtutes
impugnat.

Quemadmodum cantharides, erūca, bruchi, scarabæi, & alia immundorum verminum genera horrorum & agrorum pestes, quæ non nisi immunda sectantur, herbis fœtibus insident; pulchros odoriferosque flores, ut pura lilia, rosas, tulipas, & si quid aliud in hortis magni sit & suspicitur, despascunt, & naturali quadam inuidia, & ex mera malitia (si quam huiusmodi habere insecta queunt) illorum colorem conantur inficere, odorem tollere, splendorem rapere, & cum iis marcorem afflare, mors ut mox & interitus flaccescētibus subsequantur. Non secus etiā Ethnici, barbari, idolorū cultores, tyranni, hæretici, aliqui peccatis, & sordibus infames, qui regiom Ecclesiæ horrorum pestes sunt & contagio, fœtidas carnis voluptates semper sunt consestati, inque mundi deliciis volutati, ad olidas semper sordes & immunditias aspirant, & cœnosum, pororum instar volutabrum, maleolentes, ut bestiæ immunditias, & ut corui putiscencia cadauera, quomodocumq; potuerunt, adamarunt: quin etiā egregias virtutes, solida decora, mores bonos & laudabiles, virtutē puritatem, animarum sanctitatem, quæ veluti quidam flores, rosæ, inquam, & lilia Castitatis Ecclesiæ sunt, numquam non impetuere; & hæc ipsa decora ei auferre, illorumque splendorem & odorem offuscare omni studio conari sunt; hoc vnum spectantes, ut boni odoris loco olidos naribus omnium fœtores afflarent, rosas in algam, & violas in vrticas, & pulcherrimas quasq; virtutes in peccatorum & vitiorum dedecora committarent.

I. At si quam vñquam Christianam virtutem virulento dente impetuere, sanc aduersus Ecclesiæ virtus sanctum virginitatis decus, primarium ginitatem Ecclesiæ florem, acies suas semper ditexere. Semper op- Hic scilicet flos venustate & odore eminens, pugnarunt. primum in oculos illorum incurrit, hunc marcorem inducere, hunc profanare, euelle- re, & stirpites eradicare studuerunt. Inter ethnicos porro agmen duxit Hermes ille Trismegistus, qui mille quingentis & tri-

Bessai tom. 3. de Sanctis.

ginta ante Christi nativitatem annis floruit; Trismegistus hic, inquam, primus in aciem descendit, lib. 9. manu calatum & animo malignitatem arripiens, qua regiam hanc virtutem impugnaret. Libro namquæ qui Sermo uniuersalis inscribitur, hæc genuina eius verba legere est: Maxima in vita & piissima cura est prudentibus filiorum procuratio: & maximum infortunium & impietas sine filii aliquæ ex hominibus excedere. Et penas esse dat post mortem damnibus, &c.

Eodem virginitatis odio exarsit Plato, & vt iuratus coelibatus hostis veluti legem quandam & decretum immortale in bene formata sua Repub. esse voluit: Quod si quis, Lib. 6. dele- inquit, in cœlere vita ad annum trigesimum gib, quantum vñque perdurauerit, damnis, Et multa quod annis plectitor: si de maximo censi est, drachmas centum, &c. Si quis singulis annis multe annis non oluerit, decuplum debet, omnino honorens nullum iuuenes ei debent, &c.

Illustris ille Romanarum rerum scriptor Lib. 4. & 5. & morum indagator Dion, inter cætera, Cæsarem Augustum, voluptatis venereæ my- stam, & virginitatis coelibatusq; aduersarium matrimonium iniic detrectates grauitet mulctasse, & contra magna vxorem ducentibus præmia constituisse scribit. Hæc ethni- corum insanian fuit, & dementia matrimonium tantopere depredantium, vt tanto virginitatem magis profundiusq; depriment. Maior tamen & infestior fuit hæretico- rum violentia.

Nicolaus liquidem Diaconus, Nicolai- Nicolaitarum, veterum Ecclesiæ aduersariorum, tum impu- quique in suis eam cunabulis, quinquagesi- dentia. mo circiter post Christum anno impugna- runt, caput & antesignanus eo venit impu- dentia & nequitia, vt S. Irenæo, Epiphanius, Augultino testibus, doceret, neminem, nisi quotidie rei venereæ vacaret, vita æterna compotem esse, aut salutem consequi posse. O impudentiam intolerandam, vir- ginitatem inferis addicere, & infamibus vo- luptatibus calum referare! Audite sanctorum illorum Patrum verba: Nicolaus Dia- conus dicebat, nisi quis Generem singulis diebus exerceret, non posse cum vita æterna participem fieri.

I Ali-

Har. 26.

Aliquot post annis securis Gnosticis, teste Epiphanius, castitas ita ingrata fuit, & inuisa, ut continentes ludibrio haberent, ac velut vanum in coelibatu ac matrimonij abstinentia viuentium studium, piamque intentio- nem, ac religionem suggillarent.

Error Eu-
nomij.

Eunomius voluptatum carnalium patronus ac defensor, inscitiam suam brutalem prodidit, dum virginitatem matrimonio praestare, & maioribus dignam esse præmijs negat, hinc monasterio ipse egressus, & monastica statuta & vota proculcans, etiam alios eodem pellexit & compluribus virginibus antea sanctis faciem præfulit, ut virginitati valedicentes matrimonio iungerentur; ut Hieron. & August. scripto prodiderunt; virginitatem & matrimonium paria esse in- uicem, dictitans.

In Osea 4.
lib. de heres.
heres. 54.

Vigilantius, quem Hieron. tam acriter op- pugnauit, qui que quarto prodiit sæculo, de- ccessores suos & maiores omnes brutalitate, impudentia nequitiaq; longe antecessit: di- set, siquidem continentiam heresim, pudicitiam libidinis seminarium, virginitatem impugnauit, nulliq; pudicitiam creditit, ut Hieron. Do-ctrina haec pecudis potius cuiusdam quam hominis, ne dicam diaboli; aut hominis saltem prodigentis.

Aduers. Vi-
gilant. c. 1.

Faustus Manichæus, quem triginta li- bri scriptis ventilauit & petiit Augustinus, honoris pudorisque omnis perfringens limi- tes ac repagula, Catholicos reprehendebat, quod ad Virginitatis professionem certa- tiam neminem nō incitarent, & illud dæmo- niorum doctrinam, dæmonio ipse plenus, vocabat.

Epist. ad
Wolfgan-
gum.

Iisdem insistens vestigiis, & eandem mul- ta post sæcula camarinam mouens Luthe- rius, puritatem virginalem adeo est deresta- tus, ut scribere non sit veritus, qua erat fronte perficta, Votum continentia contra verbum, & opus Dei suscepimus, ut imp̄i- le & impium, nullius momenti est: Deus repro- bat illud, non fecit, ac si vovissim Dei matrem fieri me velle, aut nouum cœlum condere & elle, &c. Deinde libro, quem de vita coniuga- li inscripsit, hæc Genesios verba, Crescite & multiplicamini, commentando exponens eadem non præceptum modo esse ait, sed &

plusquam præceptum, quod nec impedi- re, nec prætermittere cuicunque liceat, nec minus id esse necessarium, quam edere, bi- re, purgare alium, expuere, dormire, vi- gilare, aut alias quascumque functiones na- turales exercere. Ac veluti in mea potesta- te situm non est efficere, quo minus sim vir, ita nec, quo minus sine uxore cœlebs vi- uam.

Longius etiam ulteriusque progressus est: *Contra Ca-*
nam contra Ambrosium Catharum scri- thar,
bens, horrenda quadam cum blasphemia ait: *Decima facies Antichristi, est insignis ille*
calibatus papisticus, & castitatis monastica
multitudine plane angelica facies, sed diabolicares.
In Colloq.
Libro quoque, quem Germanicorum collo- quiorum inscripsit nomine, eo prorupit German. c.
dementia, ut scriberet, et si quis daretur do- de vita car-
no castitatis insignitus, in odium tamen Ro- ingali.
mani Pontificis calibatum adeo effarentis,
& Clericis coniugium interdicentes, cum i-
psum matrimonium contrahere debere.
Quin de se ipso palam profitetur, Ego, inquit,
priusquam matrimonium inieram, omnino me-
cum statueram, si forte opinione celerius me mori
contingeret, velle me vel in ipso mortis agone cum
aliqua puella saltem sponsalia contrahere.

Magnus ille Joannes Damascenus fa- *Fid. Ortho-*
erum virginitatis decus pro virili aduersus *dox. I. 4. 6. 25.*
hasce ethnicorum, & haereticorum blasphe- *Deut. 25.*
mias ac deblateramenta propugnans, hoc vmbone simul cuncta repellit tela, *Virgi-*
nitatem carnales homines inficiantur, & qui volu-
ptati student, testimonij loco illud proferunt,
Maledictus omnis, qui non suscitat semen in Is-
rael, perinde ac si diceret: Carnales quales
fuere Gentiles & Pagani, virginitatem op-
pugnant; qui vero voluptatibus indulgent,
ut haeretici, quo suam honesto prætextu ne-
quitiā velent, hæc scriptura verba in sui
tutelam producunt, Maledictus omnis, qui non
suscitat filios, aut semen in Israel. Quibus ille
verbis unum hoc efficere vult, à lola volu-
ptate, & nequitia humana contra sanctam
virginitatem conspirari, quæ sane sola virtus
est, quam colunt Sancti, honorant Angeli,
digit Deus, orbis vniuersus demiratur, &
quam denique in virginis alicuius sanctæ,
qua-

qualis est S. Genouefa, præconia Euāgelium nostrum deprædicat, dum ait: *Simile est regnum cœlorum decem Virginibus. Quoniam vero ad laudem & decus sanctæ huius Virginis cuncta spectant, duplice, Auditores, vobis nullum hodie preferre decreui, primo, virginitatis in genere honorem, excellentiam, ac merita complectar, altero Genouefæ nostræ virtutes, merita, & eximia ornamenta singulatum proponam.*

Concil Gan-

genf.c. 11.

Primo igitur, de tam sublimi & egregia virtute, qualis est ipsa virginitas, locutio non abs te mihi viderit, nisdem uti verbis, quibus olim in sacro quodam Concilio collecti Patres ad eius præconium vti sunt, *Nos autem virginitatem cum humilitate admiramus. Et sane spiritus tum humani, tum angelici sublimitatem hanc eminentem, & sublimem eminientiam non maxima cum admiratione & stupore suscipiunt. Inter omnia siquidem ipsa supereminet, virtutibus omnibus excellit, omnis est perfectiones complementum, primarius Ecclesiæ flos, deniq; nobilissimus propemodum Ecclesiæ nostræ statutus.*

In cuius rei figuram in Exodo hoc Mosi Deus præceptum dedit: *Facies & operimentum aliud tecto, de pellibus arietum rubricatis, & super hoc rursum aliud operimentum de pellibus ianthinis.* Pelles arietum rubricata tropologice viros Apostolicos, & Martyres, qui sanguinis sui effusione Ecclesiam texerunt, eius fidem & mysteria aduersus infidelium procellas & turbines stabiluere, designant; rubeo vero colore tinti sunt, eo quod sanguinis sui pretio tum sibi, tum Ecclesiæ vitam beatam comparant.

Historia Romanæ prodūt, Marium cum contra Cimbros & Teutones loco arido & sterili castra collocasset, militibus aquam polcentibus fluvium hand procul ab hostili vallo demonstrasse, ac dixisse: *Isthinc potest à vobis potest potus sanguine venalus.* Idem & Martyribus suis & Ecclesiæ Christus ait; omnes quippe hic in terra sub crucis vexillo militantes & depugnantes, sanguinis & vitæ pretio beatitudinem, ac cœlestem gloriam sibi pararunt. Aliud porro operculum de pellibus ianthinis sanctarum Virginum

statum denotat, quæ sub colore quodam Virgines in cœlesti, carnique & mundo mortuæ, quamdiu scilicet in mortali hac vita degunt, nonminent. nisi pellem quamdam mortuam secum trahunt, defixum in cœlestibus animum habentes, & cum Apostolo clamantes, *Nostra conuersatio in cœlio est.* Hæ in Ecclesia omnibus eminent & supremo sunt loco, eamque noctu & interdiu orationibus, sanctis exercitiis, precibus, meritisque tueruntur. Adeo, ut ipsæ Christianorum omnium sint principes, & primum quodammodo in Ecclesia sancta statum constituant. Et reuera cum Psaltes dixisset: *Adiuit Regina à dextris tuus in vestitu deaurato (quibus de Ecclesia verbis loquitur) mox subinfert; adducuntur regi virgines post eam, proxime eius afferentur tribi,* quasi diceret, Primo adducetur loco regina, & Christo Jesu Ecclesia reconciliabitur; deinde, vbi per populos & prouincias Apostolorum prædicatione fides disseminata fuerit, virginum cœtus carnem suam edomantium subsequetur, qui primus fidelium in Ecclesia status est. Mox vero & proximæ eius & sociæ, quibus aut nupras, aut viduas Hieronymus putat designari, afferentur.

Esa. 44.

Hanc ob causam virgines in Apocalyp. *Apoc. 4.* Dei, qui Agnus factus est, primitæ appellatæ sunt: vidi quippe S. Joannes quoddam Beatorum genus particulati quadam nescio quæ gloria donatorum, Agnum semper intentum, & ab ipso vicissim conspectorum, quem omni illi loco, & quocunque pergeret, sequebantur: *Et vidi, &c. Agnus stebat supra montem Sion, & cum eo centum quadraginta quatuor millia habentes nomen nolum, & nomen patris eius scriptum in fronte suis, &c.*

Deinde hocce mysterium aperiens, & quinam hi forent, declarans, *Hæ sunt, inquit, qui cum mulieribus non sunt coquinati: Virgines enim sunt, & sequuntur Agnum quocumque queirrit; hi empti sunt ex omnibus primitiæ Deo & Ago, &c.* quasi diceret, Hæ sunt primitiæ Dei, qui factus est Agnus, id Virginitas est, primus ex arbore redemptoris humanae fructus fuit virginitas, fructus, inquam, redemptio quem Jesus Christus, verus Deus & homo nis mundi.

Martyres
sanguinis
sui pretio
vitam æter-
nam com-
pararunt.

sacratissima morte si a ē mundo decerpit. Ipse namque ut virgines essent, in causa fuit; ante namque paucissimi virtutem hanc amplecti, ea nque matrimonio p̄fere studebant.

Ind. II.

Quin imo male passim apud omnes audiebat, & maledictio esse quādam putabatur, & abominatio. Hinc filia Jeptite, vt ē libro Judicum dicitur, a suo se patre morti videns addictam, dolens & afflita, bimestre sibi postulauit spatiū concedi, quo suam cum sodalibus virginitatem, montana Judæa circumēndo plangeret. Lachrymarum causa erat, quod innupta & nondum mater, & maledictioni proinde, vt putabat, obnoxia moreretur. *Dixitq; ad patrem, Hoc solum mihi praesta, quod deprecor, dimitem me, vt duobus mensibus circumēam montes, & plangam virginitatem meam cum sodalibus meis, &c.*

Maledictio Verum ex quo vñigenitus Patris hominem sterilitatis induit, illustrem hanc virtutem delegit, ablata.

Lib. I. Offic.

Hæc dum Magnus Ambrosius consideraret attentius, admirans exclamat: *Quanta, inquit, est virginitatis gratia, que meruit à Christo eligi, vt effet corporale Dei templum, in qua corporaliter habitavit plenitudo diuinitatis? Virgo genuit munia salutem, Virgo peperit vitam universorum.*

Lib. de vir-

ginitate. **Eodem** propemodum sensu Athanasius, sed verbis elationibus & prægnationibus scribit: *Magna virtus continentia, ingens glorificatio puritas, magna encomia virginis. O virginis opulenta indeficiens! o virginitas corona immarcessibilis! o virginitas templum Dei, & domicilium sancti Spiritus! o virginitas margarita speciosa, vulgo inconfusa, & quae non nisi à paucis inuenitur! &c.* Ex Athanasi ergo opinione virginitas monile est mundo in eognitum, corona, & aureola nunquam flaccidens, aut euigorata, & thesaurus diuinarum indeficiens, denique sacram diuinæ maiestatis templum, & regale palatium.

Iisdem ipsis epithesis D. Hieronymus, Lib. I. contra eximium hocce decus mirifice deprædicat iouin. dicens: *Grandis fidei est grandusq; virtutis, Dei templum esse purissimum, totumq; se holocaustum offerre Domino, & iuxta Ap̄stolum sanctum esse corpore & spiritu, id est: illustrē & eximium est, & supra communem hominum opinionem quid maius, in carne omnis carnis expertem vivere; nec aliter in terra vivere, quam si in celis conuersaremur, in mortali hoc corpore puritatem angelicam æmulari, & proprium in holocaustum Deo & victimam offerre corpus: quod à virginibus fieri certissimum est.*

Illustris quidam sanctitate iuxta & do- *De virginis.*
ctrina scriptor, qui ab hinc quingentis cir-
citer annis vivere desit, cui nomen Radul-
phus Ardens, hæc Hieronymi verba vide-
tur aut mutatus, aut quam proxime au-
gendo imitatus; quod enim Hieronymus
virginitatem holocausto aut sacrificio com-
parat, hac ipse paraphras amplificauit: *Cul-
mez, inquit, omnium virtutum est virginitas,
ut pote quæ omni virtute, omni merito, & marty-
rio cumulatur, que enim maior est virtus, quod
meritum maius, quam vivere in carne non secun-
dum carnem? quam esse in igne, & non a dire?* *Species est
manere in luto, & non contaminari? & in-
ter malitias huius mundi angelicam ducere vi-
tam: quod martyrum maius, quam eipsum cruci-
figere, quam secum quotidie luctari, & suis vo-
luptatibus & voluntatibus abrenunciare?* Hisce
inferre verbis auctor vult, virginitatem vri-
in virtutum & meritorum regno primas fert
& supereminet, ita & quoddam sacrificij &
martyrij genus esse.

Video vñue sum veterum Patrum cho-
rum certatim in aciem prodire, vt quam quisque potest maxime, virginitatis laudes decantet, merita eucharistie, decus efferat, eius-
que mirabilia deprædicet. Cyprianus in pri-
mis Angelorum eam esse sororem dicit, alia- *Lib. de vir-*
que infinita in eum præconia effundit, quæ
simul hic producam: *Virginis, inquit, est
soror angelorum, virtus libidinum, regi-
na virtutum, possessio bonorum omnium, flos
est Ecclesiæstici generi, decus atque ornamentum
gratia spiritualis, illuftrior portio gregis Chri-
sti, &c.*

Veteris

*Virginitas:
regina vir-
tutum.*

Lib. 6. epist. Veteris huius vestigijs conceptibusque insitens suis in epistolis Petrus Cluniacensis,
40. ait solius virginitatis inter cæteras virtutes proprium esse, Angelorum fororem & germanam dici: vnde scribit, Non patientia, non humilitas, nec ipsa caritas, non quilibet alia virtus, foror dicitur Angelorum, sed unica virginalis castitas, quasi diceret: Sola virginitas hunc honorem cæteras inter virtutes, etiam supra charitatem, habet proprium, ut homines Angelis proximos, imo fratres & germanos quidem efficiat.

Pius & mellifluus Bernardus pie de castitate, cuius nobilissima species est virginitas, loquens, hanc ait solam in hoc mortalitatis loco & tempore quandam immortalitatis & gloriae statu detegere. Et Doctor Angelicus D. Thomas postea docuit, vi ginitatem aliud non esse, quam perpetua incorruptionis meditationem in carne corruptibili, id est, firmum & stabile eius intemerata semper conseruanda propositum. Dicere vero tunc que voluit egregiam hanc virtutem velut odoriferum quoddam balsamum esse, cuius vi corpora mortua à putredine & corruptione conseruantur, quod ipsa membra sensu que ab omni corruptela ac contagio iniulatoris tueretur, suauem illis, & gratum odorem afflans.

Serm. de castitate.

Castitas' seddit homines Angelis similes.

Plura his addit S. Ephrem, & non nisi insigni cum admiratione & exclamatione de eadem loquitur: inter alia potro haec habet:

O Castitas, qua humines Angelu similes redditis! o castitas donum Dei benignitatis, disciplina cognitio, atque scientia plena, o castitas portus tranquillus, & ab omni procella ac tempestate tutus! Nec sane immetito: est quippe virginitas reuera angelica quædam virtus; & purum Dei charisma, sancta quædam philosophia, & aduersus omnes tentationum ventos & carnis ac mundi procellas secura statio ac portus.

De virtutib. & virtutis cœlesti.

Idem prope habet Alcuinus, qui anno DCCI. in Ecclesia floruit, docuitque castitatem vitam esse angelicam, eamque humilitati associatam Spiritus sancti habitatio- ta est angelica nem promereri, quælibet inimicis expellere et immunditia ab hac hominem cœlo affigere, & cœlique conciuem & Angelorum socium effici-

Alius quidam auctor, eadem de reagens, Epist. 36.
Hildebertus inquam Genomanensis, quam ab hinc quingentis & amplius annis Doctorum Ecclesia habuit, suam quoque adferit symbolam, dum scribit: Virginitas curarum est. Virginitas silentium, pax carnis, vitiorum redemptio, virtus curarum sum principatus. Virginitas Angelorum redolens, lentum est conuersationem cantat canticum nouum, canticum faelix, canticum quod nemo potest dicere præter eos, qui cum mulieri us non sunt coniuncti. An non enim virgines nouum coniunctum cantum? Illarum quippe sermones & colloquia non nisi honestatem spirantia, de honestate sunt, cogitationes omnes puritatem spectant, actiones & mores sanctitatem redolent, illarum denique exempla & conuersationes solam modestiam & simplicitatem sanctam loquuntur. Cogitant siquidem virgines, quomodo soli Deo placeant, non loquuntur, quam quomodo honeste vitam instituant, hoc unum spectant, quomodo nimis corpus suum doment, carnem suam crucifigant, de cœliis omnibus triumphum agant, hinc præter ipsas nemo hocce canere canticum potest.

Quam beati ergo & felices, qui sanctis coelestis huius status legibus se submiserunt! Quantum ille est homo honorem consecutus, qui hac vitam ratione instituere potest? Cecinuit olim Psalmographus: Homo P. xl. 483. cum in honore esset non intellexit; comparatus est iumentis insipientibus, & similis factus est illis. Magno profecto in honore est homo, dum castimoniam sectatur, & in statu virginali vitam traducit. At qui honorem hunc non comprehendit, nec intelligit, bestiis brutisque assimilatur, & insipientia in illis par est: Computruerunt, inquit Iocel., iumenta in Iocel. I. stercore suo. quem locum in suis in Psalm. 50. commentariis, hoc modo explicat Gregorius: Computrondere iumenta, est carnales homines in factore luxurie finire vitam. Dicere meo quidem iudicio vult, quemadmodum carnis immunditia in factore libidinis magnam malevolentiam, & mephitum quamdam causantur intolerabilem ita virginitatis honorem ac decus iucundum suauem, & hominibus iuxta ac Angelis gratum odorem efflare.

Singulariter Deus virginibus fauet.

Num. 31.

Judic. 21.

II.
Virginitas
dono miracu-
lorum
honorata,
Lib. 4. defi-
dec cap. 25.

Tom. 2. lib. 1.

Quin & ipsi gratum Deo : cui virtus hæc ad eo placet, ut particulari semper sit fauore prosecutus eos qui virginitatem coluere; adeo ut à mortis eos iaculo defenderit, & viram honeste traducendam illis elargitus. Exemplo sit, quod in libro Numerorum legitur, cum enim in idololatras Madianitas bellum à Deo Israel denuntiatum esset, & duces cunctos internectione delere iussi, solas tamen virginines à morte exemptas reseruari voluit Deus : Cunctos, inquit, interficide, pueras autem & foeminas omnes virgines reseruare. Quo loco hæc commentatur Oleaster: Accepta fuit Domino semper virginitas, nec solum cordis, sed etiam corporis munditia illi semper placuit, ob quam solam ista seruata sunt à morte, &c.

In libro Iudicum idem facere iussi sunt duces Israel in bello aduersus Iabes Galaad: Hoc est quod obseruare debitis, mulieres que cognouerint viros interficide, virgines autem reseruare, &c. Reperta porto fure virginies in Iabes Galaad quadringentæ, quibus omnibus hostilis pepercit enis. An non ergo hinc manifestum est virginitati peculiarem cœlitus honorem exhiberi, cum hac eam ratione colat Deus?

Quidni? sed maiore etiam virginitatem honore affecit, cum & miraculorum suorum dono eam voluit cohonestare. Cuius rei præclara tum è sacra, tum è profana historia exempla passum obvia sunt. Quantum ad sacram quidem: Damascenus vnicam, cur Daniel in lacum leonum coniectus in Babylone, lispes, integer & à belluarum mortibus tutus permanferit, (quod profecto non sine miraculo factum) causam esse existimat, quod illibata in castitate vitam conservauerit, audite loquentem: Danielis, inquit, corpus ita virginitate obduratum, ut leonum dentes illi infigi nequeuerint. Idem & illæsam trium illorum puerorum in fornace Babylonica conseruationem, & ab ignis violentia & flammis tutiōnem vni virginitati, quam coluerant, ascribit, quam hoc scilicet miraculo honoratam & cultam voluerit Deus.

Non minora sane profana quoque dabit contra Iouii. historia. Sanctus Hieronymus lib. contra

Iouianum ob solum virginitatis decus prophetæ donum decem Sybillas ait acceptile: Quid referam, inquit, decem Sybillas, quarum insigne virginitas est, virginitatis premium diuinatio? Addam & his aliquid longe Miraculum magis admirandum, quod de Claudia virginie Romana eodem loco refertur: quæ cum violati pudoris suspecta esset, sola ipsa in pudicitia illibata, integratissimæ & innocentissimæ omnium testimonium & argumentum zona nauecum ingentem in medio Tiberidis haren-tem ad ripam pertraxit, quam plures aliquin viri omni adhibita arte ne mouere qui-dem loco potuerant.

Idem Hieronymus eodem loco Iosue se-pulturam cum Mosaica comparans, notat, in morte Mosis, non vero in Iosue Israelitas planuisse; cuius rei rationem hanc solam esse putat, quod in morte finiatur matrimonium, virginitas porro post mortem demum coronari incipiat: Quamobrem, inquit, & Moyses moriens, plangitur a populo Israel, Iosue autem viatoris nō plangitur, nuptiae enim finiun-sur in morte; virginitas post mortem incipit cor-onari. Et quibus elicere verbis possimus Iosue perpetuo in ecclibatu vixisse, & ob hanc integratatem post mortem gloriæ corona in alia vita coronari meruisse. Moyses qui matrimonio iunctus fuerat, mortuus ab vniuerso Israele plangitur, non autem Iosue, quod cum perpetuam casti-tatem coluerit, post mortem ad coronam euocetur.

An non hæc præclara & illustria virgini-tatis sunt donaria & priuilegia? sed non-dum hæc sufficiunt; addam & alia. Epiphanius Ecclesiæ Græcæ decus, & inter Doc-tores sacros non postremus, dicere non erubuit, virginitatem Ecclesiastici ordinis totius basin & fundamentum esse, Ecclesiastici ordinis veluti fundamentum est sancta virginitas, quara multis sanctis, magnacum laude perse-
In compend. doctrin. fid. Cath.
tuo conservant. Dicere scilicet voluit, maie-fundamen-tum diuinorum mysteriorum, sacerdotii tum ordi-neminentiam, sacramentorum sanctitatem, nis Eccle-siastici ordinis honorem & omnem Ecclesiastici ordinis honorem à sola Virginitate dependere, eique ve-lut columæ primariæ & principi ini-nici.

Sanctus

Virginitas
sua
fundamen-tum
ordi-neminen-tiam
nis Eccle-siastici

In Apolog. ad Imp. Constantium. Sanctus Athanasius aliud Orientis lumen latius per virtutis huius præconia diuagans, eaque apud imp. Constantium deprædicans, tria habet notatu sane dignissima. Primum virginitatem Dei donum esse, ideoque potissimum nobis datum, ut inde angelicas sanctitatis imitationem mutuaremur. Secundum, atque in eo, inquit, magnum documentum est apud nos esse veram religionem. Tertium: Imperatorem Constantium, huius patrem pietatis & castitatis amantissimum & studiosissimum, virgines pra reliquis omnibus in pretio habuisse. Hinc ergo efficiatis licet, sanctam virginitatem semper in pretio, & apud reges & imperatores cultam & magni habitam fuisse, eamque nonnisi in vera religione haberi, denique eandem nobis à Dei filio post orbis redemtionem, velut prototypon & exemplar, è quo Angelorum sanctitatem perspicceremus, datam esse.

Divin. decre. cap. de virg. Restat igitur, quo ira coronidem huic parti imponamus, vt quæ Theodoretus de eadem scripsit, in medium etiam afferamus: virginitatis scilicet altitudinem infinitam esse, nec commune quid, sed omnes naturæ limites transcendere: Intellexit, inquit, Deus, virginitatem rem esse supra naturam. Hinc eam ipsa nemini præscribit singillatum. Eadem proprie Ambrosius: Quis, inquit, humano eam potuit ingenio comprehendere, quam nec suis natura legibus inclusit? aut quis naturali loco completti, quod supra sum naturæ sit?

Catech. 12. illumin. Eiusdem opinionis est & Sanctus Cyrillus suis in Catechesibus: Non ignoramus castitatis gloriam; Angelica enim est orona, & supra hominem hac perfilio. Dicere, mea quidem sententia, id voluit; cum qui virginitatem, quæ naturam transcendent, colere studeat, naturam ipsam superare debere; & humanam exuere, vt ita angelicam induat, quod angelicum quid sit castitas, quod ipsum, nonnisi auctore & præeunte Damasco, dico, dum quodam loco ita scribit, Virginitas Angelorum munus est, ac peculiaris omnis incorporeæ naturæ nota, id est, qui illum est hanc virrum sectatur, omnis se expertem corporis reddere, & spirituale quid & naturam Angelorum debet induere.

Verum finem non haberet oratio, fin adeo admirabilis virtutis laudum campo longius progrederer, & in infinitum excresceret, si adeo secundam vberemque segetem diutius peruagarer. Huc porro abripuit me, & tor producere testimonia coegit meritorum & priuilegiorum sanctissima Virginis. Genouefæ honor & dignitas; quam vobis describere pollicitus eram. Proinde iam materiæ huius inchoanda, & secunda concionis parte laudum illius enarrandarum tempus est.

Vt ergo exordiar; S. Genouefa, sapiens, III.
pia, Dei metuens, si quæ vñquam extitit, ac S. Genouefæ
Iesu Christo per virginitatis votum & pro- fa in Gallia
fessionem dedicata virgo, in Gallia nostra haud pro-
est haud procul à Lutetia regni capite, nata cul à Lute-
parentibus quidem, si sæculi æstimationem tia nata.
spectæ, humilibus & tenuibus, sed reuera se-
cundum Deum & virtute maximis, nobilissimis & illustrissimis. Incidit ortus eius in
tempora Valentiniani III. Imperatoris, & ad
Clodouei Gallicæ regis peruenit. Multi il-
que graues auctores eiusdem suis in scriptis
meminere, & miracula posteritati prodide-
runt. Inter alios Venerabilis Beda, Ado,
Vsuardus, & Cardinalis Baronius, qui suo in
Martyrologio hoc illi adscribit elogium:
Lutetia Parisiorum Sancta Genouefa Virginis,
qua à B. Germano Antisiodorensi Episcopo Chri-
sto dicata, admirandis virtutibus, & miraculis
claruit, &c.

Gregorius Turonensis lib. de gloria Con-
fessorum, & lib. quarto de gestis Francorum,
nonnisi quam honorificentissime de illa lo-
cutor est. Surius vero tomo i. de vitiis San-
ctorum, multis morum eius & vita sanctita-
tem est prosecutus. Multa quoque Siegeber-
tus in Chronicis ad annum Domini 437.
memorat prodidit: nec non & Constantius
in vita Sancti Germani Antisiodorensis,
quam posteritati conscripsit.

Equidem post tot illustres & inclytos
sanctæ huius Virginis deprædicatores, vnum
hoc de illa dicere animus est, quod de casta
vidua Judith in Iudea olim dictum fuit,
Erat hac in omnibus famosissima, quoniam ri-
mebat Dominum valde. Certum quippe est,
Sanctam Geneucfam, non minus quam Iudi-

*Lib. de gloria
Confess. c. 91.
Ghist. Fran-
cor. l. 4 c. 1.*

Indith. 82.

Iuditham celebrem apud omnes existisse, & immortale sibi tum laetitiae, virginitate & timore Dei, tum vero aliis virtutibus & miraculis nomen perpetuisse, iuxta illud Sapientia: O quam pulchra est casta generatione cum claritate! immortale est enim memoriam. lius, & apud Deum nostra est & apud homines.

Iudith. 1.

Holofernes olim huic Hebreæ, amore captus, assentans, hæc in eam præconia effudit: Ettu in domo Nabuchodonosor magna eris, & nomen tuum nominabitur in universitate. Non quidem assentando, sed vere loquendo, idem de sancta Genouefa dixerat, & vobis audientibus declararo, illam & fuisse, & modo esse, & sequentibus post seculis, magnam in Dei Regis Regum domo futuram, nomen quoque eius utroque sub axe, & per quatuor mundi climata ut illustre & inlytum depraedicandum. Virtutum liquident illius compensatio est seculorum æternitas.

Psal. 3.

Psaltes de homine iusto vaticinando loquens ait: In memoria eterna erit iustus, & ab auditione mala non timebit, & post mortem nulla nomen eius infamia macula inficitur. Quod de omnibus in genere iustis Prophetæ loquitur, non incredibile videatur, si olligallatim de hac virgine sancta, puella iusta & virtutibus plena, si quæ vñquam extitit, velut vaticinium & prælagium, & diuinæ prouidentiæ argumentum & actum intelligi posse: nam memoria eius iam mille & amplius annis viguit, & in æternum vigebit, neve vñquam honorem eius & famam detractionum & obrectatorum virus atteneret; illustris illius nominis gloria semper integra & illæsa perfibabit, quādiu vniuersi huius machina subsistet.

Iudith. 8.

De eadem Juditha scriptum legimus, illam ob virtutum suarum decus, in ligno apud omnes nomen & famam esse consecutam, ac neminem aut de illa vivente, aut iam mortua autem esse malum loqui verbum, aut nomen eius deterere calumniis. Tantundem & de Genouefa nostra dicere quo: ut pote quæ tam illustrem & iucundum post se odorem reliquit sanctitatis, & tam inlytum nomen, ut ab hiac mille & centum an-

nis nemo tantæ sit temeritatis repertus, illius ut honorem conuellere, reputationem commaculare, sanctitatemque eius, & puritatem ac reliqua eius merita calumniari ausus fuerit.

Sacra Scriptura Rebeccæ illius venustæ doles ac perfections exaggerans, hoc de ilia modoculta est: Puella decora nimis, virgoque pulcherrima, & intonita viro, in quorum expositione verborum hanc questionem mouet Origenes: Nonne sufficeret dicere, virgo quid opus est dicere, Et incognita viro? quia non sufficit anima, ut casta sit corpore, opus est ut vir ille pessimus, qui in Euangelio dicitur inimicus homo, non cognoverat eam. Laus hæc & elogium quam æquissimo iure in sanctam Genouefam quadrat: nam præter innatam illi venustatem eximiam, virgo erat, & anima corporeque castissima, & numquam eam inimicus ille homo cognovit, vel vñculos eius vanitatibus, verba lascivias, & impudicitias, cor deniq; peruersis cogitationibus peruerteret.

Tertio Tobiae capite de Sara Raguelis filia scriptum legimus, Virgo fuit mente, & corpore placens Deo, &c. quod & ipsa sua in oratione, quam ad Deum effudit, confiteri palam non est verita: Tu sis Domine, quia numquam concipiuit virum, & mundam seruari animam ab omni concupiscentia. Liceat nobis tantundem de sancta Genouefa & credere & dicere: Virgo fuit perpetuo tum mente, tum corpore, nec virum vñlum concupisces religiose semper & inuiolate puritatem & integratatem cordis cogitationumque conservauit.

Quod ut faceret commodius, & thesaurus Genouefum virginitatis suæ securius possideret, ab anno quinto decimo ætatis mundo se subduxit, matrimonium repudiauit, & hominum vitauit commercia; conscientia scilicet, nihil adeo viræ sanctitati, quam libere nimis cum hominibus conuersari, aduersari. Videntes Assyrii, quid suis in castris opera mulierib; contigisset, magna cum admiratione ad inuicem dixerunt, Una mulier fecit confusionem in domo Nabuchodonosor Regis. Et sicut lacriva familiaritas, & nimis frequens cum vñica foemina indiscreta conuersatio

Gen. 14.

Tob. 3.

15. mūdū

fugit.

Iudith. 14.

uersatio, ad faciendam confusionem & malum odorem in Dei, Regis Regum domo, id est, Ecclesia relinquendum, satis est, ita quaque nimia cum unico viro virginum conuersatio.

Ob hanc forsan causam solam has virginibus leges præcepta; præscriptis Ambrosius:

L. de virgin. Virginem, inquit, mihi prius grauitas sua nuntiet, pudore obuio, gradu jobrio, vultu modello, & pranunta integritas ante eant signa virtutis, &c. Longius etiam prouochitur sanctus Ioannes Chryostomus: quodam namque in loco ait: *Cum in publicum, inquit, se virgo recipiat, quod reguli oportet ut omnis Philosophia specimen præferat, foemina viris & omnibus in stuporem conuerterat. Sicut Angelus si cohabit.*

Eccl. tom. 5. Si in terris appareret, omnes homines in stuporem Virgo in pueritatem conuerteret, sic virginem omnes qui vident, in adhuc pro mirationem & stuporem sua sanctimoniam adducuntur instar repperit, &c. Sancta nostra virgo hoc se gessit modo; nam quotiescumque in publicum prodibat, Angelus cælo descendens maiorē hominibus admirationem & stuporem non moueret, quam virgo haec singulis causabatur.

Omnis siquidem qui eam vel publice, vel priuatim videbant; ore in laudes, & corde in stuporem conuerso illud ipsum occinebant; quod de sapiente Ruth olim dictum legimus, *Sicut omnis populus, qui habuit intraportas orbis, mulierem te esse virtutis. Quotquot enim intra portas magna huius urbis Parisiensis hababant, quotquot in florentis Galliarum regni agro commorabantur, quotquot in Europa agebant, denique quotquot per orbem universum sparsi erant; sciebant sanctam & piam Virginem quamdam Genuefam esse.*

Ruth. 3. IV. Quod ut melius intelligatis, tribus perspicie modis sciendum est, num quis virtutis lector aut cultor sit. Primo, è conjecturis, verbi gratia, aspectu incellue statim coice relict, qualis vir quislibet sit, aut foemina. De qua in Ecclesiastico scriptum legimus, *Amictus corporis, & rarus dentium, & ingressus hominis enuntiant de illo. & eodem loco. Ex visu cognoscitur vir, & ab occursum facie cognoscitur sensatus. Hinc in Physiognomia ait Aristoteles tom. 3. De sanct.*

Tripliciter
hominis
perspicitur
virtus.

Ecccl. 9.

teles, *Animæ sequuntur corpora, corporumque motum, pulsum & dispositionem. In Proverbiorum namque libro legitur, quomodo in Pro. 17. aquis resplendent vultus perspicientium, sic corda hominum manifesta sunt prudentibus.*

Secundo, per experientiam, quæ primaria rerum omnium magistra est, per opera inquam & actiones bonas & laudabiles, de cuiusquam virtute aut meritis fertur iudicium. Hinc Philosophi Aristotelis hocce est axioma, *Per actus cognoscitur habitus. In libro vero de interpretatione voces & verba, conce-*

Arist. 2. de anima. ptuum interiorum signa & interpres esse docet. Ipse quoque Redemptor per experientiam scelestos & flagitosos cognosci docuit oportere, *A fructibus eorum cognoscetis. Matth. 7.* Verum haec signa iudiciaque certa minime sunt; saxe namque humana iudicia & notitia falluntur: heretici enim & hypocritæ multa quidem exterius bona agunt opera, ut quidem apparet; non idcirco tamen virorum bonorum nomine censendi: sunt quippe homines larvati, fornicatus quidem ouium habitum præferentes, intus autem lupi sunt rapiaces.

Tertia porro ratio, qua certo & infallibiliter ad virtutem cuiuslibet perspiciemad ducimur, est diuina revelatio. haec porro via certissima est prægnantissimum ad perfectiones occultas latentesque cognoscendas iudicium. Atque hoc signo Sanctus Germanus S. Germanus. Antissiodorensis sanctam Genuefam inter Genouefas plurimas alias conspectam singularis esse sanctam virtutem dignimonix statim iudicauit: eiusque virgininitatis votum excipiens, parentibus illius ait, gnoscat. *felices vos tam venerandas obolis genitores.*

Exinde Iullicus, illustrium Parisiensium Iullicus E. Præsum in numero non minimus, quique pise. Parise aetate dicensis huic præcerat, inter quamplurimas egregias & eximias virgines quodam illi die oblatas, ut eas Deo offerret & consecraret, rari & diuini quid piam in hac præcepseris Virgine contemplans, statim eam sanctam & virtutis studiosam censuit. Quin & Simeon Amiochenus, virtutum illius meritorumque, quæ toro percrebuerat orbe, famam motus, eius le orationi ac precibus commendabat. Uniuersus ergo terrarum orbis

K

ram

tam domi, quam extra Galliam S. Genouefam Virginem esse virtutum agnoscet & deprendebat.

Virtus varia signifi-
cat.

2. Pet. 9.

1. Cor. 4.

2. Cor. 13.
Col. 1.

Psal. 13.
Psal. 79.
Psal. 77.

Matth. 7.

Matth. 12.

Act. 2.

Act. 8.

1. Cor. 12.

Virtutis nomen diuersimode in Scriptura accipi certum est, ò docti: modo namque in proprio acceptu sensu quemdam anima denotat habitum ad benefaciendum inclinatem, & laudabiles efficientem eos, in quibus reperitur. Hoc intelligenda modo est laus, qua Salomonem Regem ornat Regina Sabae, *Vetus est sermo*, quem audieram in terra mea de virtutibus & sapientia, & paulo post: *Vici-
fis famam virtutibus tuis*. Eodem etiam sensu cape hæc Pauli verba: *Non enim in sermone est
regnum Dei, sed in virtute, & alio loco. Virtus in
infirmitate perficitur. & illa, In omni virtute con-
fortata.*

Alias & frequenter etiam, nomen *Virtus* confunditur, & idem omnino denotat quod miraculum, cuiusrei sexcenta depromere exempla queam. Psalmographus ut Deum mirandorum patratorum esse designet, virtutum Deum illum nominat, *Dominus virtutum ipse est Deus* & Psalm. 79. *Dominus Deus virtutum* & Psalm. 77. *Et virtutes eius, & mirabilia
quo loco virtutes & mirabilia connectit* Apertius quoque in Euangelio: *Multi dicent mihi in illa die, Domine, Domine, nonne in nomine tuo prophetauimus, & in nomine tuo demonia sicimus, & in nomine tuo virtutes mulitas fecimus? quo loco virtutes facere tantumdem est ac miracula patrare*, & cap. 11. *Quia si in Sodoma facte fuissent virtutes quæ factæ sunt in te, forte manifester ut v que ad hanc diem*. Eodem etiam sensu viritur Apostolorum princeps Petrus Iudeos alloquens: *Ie um Nazarenum virum approbatum à Deo in vobis virtutibus, & prodigijs, & signis quæ fecit Deus per illum in medio vestri,* &c. Apertius etiam capit. 8. de Simone Mago: *Videns etiam signa & virtutes maximas fieri, stupens admirabatur.* Eadem significacione verbum hoc usurpat, *alij operatio virtutum: & ali-
bi sapientia, quæ prætereo, ut rem cœptam pro-
sequar, & orationis filum deducam.*

Denique *virus* pro robore & fortitudine, & hæc vicissim pro virtute, utroque in Testamento usurpat: *Hoc sensu vñ sunt lascia-*

*litæ, dum ad Deum clamantes orant, Et pre- Iudith. 6.
sumentes de se, & de sua virtute gloriantes humi-
lias Et Psaltes: Confirmasti in virtute tua mare. Psal. 73.
& alibi: In brachio virtutis tua d' pferisti iuvante. Psal. 88.
costitus Et apud Sapientem, Et virtuti lachrymam. Sap. 11.
tui quis resistet: Apud Baruch: Orientalem vir Baruch. 6.
tutem suam. In Euangelio quidem apud D. Luc. 4.
Lucam: In potestate & virtute imperat: & cap. 9. Luc. 9.
Conuictus autem Iesu duodecim postolis dedit
illis virtutem & potestatem super omnia demonia,
&c. In Apocalypsi Angeli throno Agni assi-
stentes canunt, Honor & virtus & potestudo Deo Apoc. 10.
nostro in secula sa uorum. & infra loquens de
portentosa illa bestia, quæ de mari ascende-
bat: & dedit illi draco virtutum suam & potesta- Apoc. 13.
tem magnam.*

His ita præmissis, quacumque demum significacione virtutis nomen accipias, semper de sancta Genouefa vere dictum esse cō-
peries: *Sicut omnis populus qui in illa intra por- Ruth. 3.
tas mulierem te esse virutis.* Primo namque si verbum hoc in propria & genuina notione, quæ moraliter sanctos illos, honestos & laudabiles habitus ad bonum nos instigantes, denotat, usurpes; Genouefam nostram vere S. Genouefiliam fuisse virtutis comperties: filiam, in fa omnibus quam, in qua omnia virtutum genera con- dotata vir-
currerunt, profunda felicitate humilitas, fer-
tibus. uens & ardens charitas, incomparabilis mo- Illius absti-
destia, & imprimis incredibilis prope absti-
nentia. Ab anno enim ætatis quintodecimo
ad usque quinquagesimum quotidie, prater-
quam Dominicis & feria V jejunabat. Viuen-
di ratio adeo austera & abstinentis erat, ut ab
omni prorsus vino sibi temperans, solo pane
hordeaceo, & leguminibus vicitaret. Cum
vero jam præ ætate imbecillior, Episcoporum
sua consilioque, ut vires suas naturales re-
stauraret, ad solitum cibum paululum lactis
& pisciculorum adderet, non ante ex ijs gu-
stabant, quam oculis in cœlum sublati, vber-
tim lachrymaretur.

Secundo, si pro miraculis nomen virtutis
adhibeas, videbis & hoc in illam quadrare:
nam & viuens & mortua infinitis miraculis
claruit. Cum enim adhuc inter mortales a-
geret, matris exæcæ usum oculorum precibus
refi-

restituit; à duodecim energumenis terra stupente & inferis, dæmonem expulit, puerum in puto submersum virgē reddidit: Parisios ab insultu & molimini bus Regis cuiusdam de numero illorum, qui regnum vniuersum invadere parabant, inuocata liberavit: denique Sequanam astuantem & exundantem refrigerauit, intraque solitos fluendi limites rededit: hoc namque flumen tipas transcendens vicinos deuastabat agros, & eluisionem vniuersalem minabatur. Mortua vero longe plura & maiora patrauit; quorum commemoratione nescim longior, vnum quod omnium sit loco, commemorabo, Ardentium scilicet medela.

Psal. 19.

Tertio, si virtute robat & potentiam denotari velis, vix illum vñquam sanctum aut sanctam jam cœlo regnantem tantum habuisse aut promeruisse virtutis crediderim. Hanc ob causam voluit Deus, ut pulcherrime simul & nobilissimæ toto orbe vrbis, Parisiorum inquam, Galliarum metropolis, & omnium foisitan vrbium principis & dominæ, patrona & protectrix foret.

Parisiorum elogium.
Hæc namque Regum sedes, Christianitatis omnis arx, Religionis fulcrum, Musarum Parnassus, Scientiarum Academia, virtutum theatrum, omnis elegantiæ aula, consiliorum oraculum, infidelium terror, exterorum stu-

por, mundi oraculum, deniq; paradiſus quidam terrestris: cuius sancta Genouefa, velut altera Iudith Bethuliz, & noua quædam Ether totius Iudææ, curam gerit.

Potentissima ergo virbis huius consecratio & duratio sancte huic Virginis meritis & protectioni in primis adscribenda est. Quo enim res proachuntur longius, quo magis se-nescunt, & steterunt diutius etiam vrbes & oppida, eo in maiori lapsu versantur pericu-lo; & ruinæ sunt propiores, quodque preter Parisiorum uentur, & in statu pristino ac vigore permaneant, nonnisi cœlesti singulariæ fauori, & S. Genouopi Diuinæ Sanctorumq; adscribendum est; fæ precibus in quibus, & per quos semper admirabilem debetur reddere conuenient: Scriptum est enim, *Mira 2. 1. 07.*

bilis Deus in sanctis suis. Nulla porro vrbis Lutetia antiquior (Veterum monumenta Scriptorum per me euoluatis licet) nullæ quæ stetit diutius, omnes namque quæ pulchritudine, magnitudine, fortitudine, opulentia, nomine celebres toto orbe sunt vrbes, & nomina habent, antiquitate huic cedat oportet. Troia, inquam, Babylon, Roma, Cœstantinopolis, Nineve, Tyrus, Hierosolyma, Lacedæmon, Athenæ, aliæque innumeræ. Nisi enim Annalium, historiarumq; vacillet fides, scripto proditum est, Lutetiam octingentis & Lutetiq; antiquitatem Christi in orbem aduentum annis fundatam esse; id est, bis mille quadrigenitis annis stetisse & viguisse, quæ conservatio vti antiqua est, ita & prodigiosam fuisse farendum est.

Fatendum inquam, & quidem iure meriti-simo, Deo primum, deinde Sanctis eius, & cumprimis sanctæ Genouefa eam adscriben-dam. Certissimum siquidem est, Sanctos jam Sancti sunt gloriosos, esse velut columnas, bases & fun-

damina prima, quibus orbis vniuersus, tegna & regnorū, omnia, & vrbes sigillatim innituntur. Ex-emplio sit iustus Loth, quo Sodomis egre-fso vrbis illa confestim igne cœlesti desagra-*Gen. 19.*

K 2

Gen. 6.

ccccc

te pergit. Hinc manifestum est, Sanctos velut rupes quasdam moueri nescias, & columnas esse areas, aut potius Atlantum instar, fauoris sui & intercessionis humeris vrbes, respublicas, regna, & terrae imperia sustentare, ut sancta Genouefa Parisiorum, qui velut integrum quædam prouincia, & parvus quidam in Gallia paradisus est.

Quam vero vos beati, Parisenses, talem patronam naeti? quanta vestra felicitas, tam admirabilis virginis in tutela & protectione versantium?

Vt traceam, quantum ob conseruationem vestram in genere illi debeat, quantum profecto illi ob alia beneficia particularia debetis: Murorum vestrorum defensio, ægorum medela, rerum prosperitas, armorum finis, religionis integritas, hæresum extirpatio, & publicæ pacis bonum, cui potissimum post Deum, nisi unica sancta Genouefa adscribenda sunt.

Apud Isaiam Hierosolymæ ostendens Deus, quam singularem illius conseruationis curam gereret, & quam proinde viscissim illi gratitudinem deberet, hoc eam modo est allocutus, *Super muros tuos Ierusalem constitui cunctes, tota die & tota nocte in perpetuum non tacebunt.* Id ipsum de vrbe vestra cogitare Parisenses, & credite, eumdem Deum, vt incredibilem, quam vestri curam gerit, testatam faciat, super muros vestros tot constituisse Sanctos velut excubitorum & vigiles, qui die ac nocte non cessant, nec vñquam cestabunt pro commodiis vestris excubare, & saluti animalium vestrarum inuigilare, S. Marcellum inquam, S. Eligium, S. Maglorium, S. Germanum, & S. Genouefam in primis. Quid enim aliud hi sunt, quam fideles à manu Dei ad vrbis vestræ conseruationem, & animalium vestrarum salutem collocatae excubia? Quantu sane beatis illis deberis, & præ cæteris sanctissimæ huic virgini? quo eam honore afficeret; quantopere erga illam affici, quam vos felices credere, qui plenum, nec imminutum sanctuarum reliquiarum eius thesaurum in vrbe vestra habetis?

An non reuera meritoque; sanctissima Virgo, omnis tibi honor, cultus, & reueren-

Isa. 62.

tia debetur? Et quod olim Joachim summus sacerdos, cum omnibus Leuitis, qui Bethiam venerant, ad Iudithæ laudem & gloriam dixit, *Tu gloria Ierusalem, tu exulta Iesu filii, tu honorificans populum nostrum: quia facti sunt viriliter, & confortatum est cor tuum, & quod castitatem amauis, &c.* & ideo eris benedicta in eternum; hoc ipsum tibi beatissima Genouefa, omnis diœcessos huius clerus occinere, in que gloriam tuam repetete debet, *Tu gloria Luteræ, tu letitia Gallie, tu honorificans populum tuum, confortatum est cor tuum: virginitatem dilexisti,* ac propterea in perpetuas generationes celebraberis, omnis te terrarum orbis benedictionibus cumulabit, & Gallia nostra perpetuus te laudibus celebrabit. Tu, inquam, vere Luteræ nostræ gloria, nam inter omnes Sanctos Sanctasque cœli gloria donatos, te potissimum rerum suarum patronam, nauis sancte helicen, in consilijs oraculum, in aduersis propugnaculum, in persecutionibus asylum, in omnibus necessitatibus refugium delegit. Tu Gallia jubilis & exultatio: omne siquidem regnum non minus sanctitatis tue nomine & fama gaudet & plaudit, quam origine & nativitate gloriatur: hinc potentissimi eius Reges te semper coluerunt, principes & proceres admirati, & plebs vniuersa & omnium ordinum status particulari te cultu, prosecuti sunt. Perge ergo, sancta, beata, & admirabilis, Virgo, fauores tuos & dona effundere, & da, vt intercessionis tuae sentiamus effectum, tum in Vrbe hac Parisensi, tum in regno vniuerso, & omni omnino populo, qui noctu diuq; ad te vota orationesque dirigit, teq; non minus hic in terra colit, quam in superma beatitudine Deus glorificat: ad

quam nos Deus Pater, Filius &
spiritus S. perducat,
Amen.